

ΑΓΩΝΕΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 2019

(Β' και Γ' Φάση)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

II. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Quino, Μαφάλιτσα, εκδ. Παρά πέντε, 1991

Α. Διαβάζουμε προσεκτικά το ΚΕΙΜΕΝΟ 2 που ακολουθεί. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις λέξεις που μας υπαγορεύονται (στο κείμενο είναι κοκκινισμένες) προσέχοντας την ορθογραφία τους. (Μονάδες 4×0,5=2)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

(Το κείμενο γράφτηκε από την Νάγια Κωστιάνη με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά του ρατσισμού)

Το πείραμα των πρώτων εντυπώσεων: Πόσο ρατσιστές είμαστε;

Όλοι έχουμε την ανάγκη να νιώθουμε καλά με τον εαυτό μας. Οι παγκόσμιες ημέρες για το οτιδήποτε είναι μια καλή αφορμή για να καλύπτουμε αυτή την ανάγκη. Δυστυχώς, υπάρχουν απλά και μόνο για να μας κάνουν να νιώθουμε καλύτερα για τον εαυτό μας, σαν ένα φιλικό «πατ πατ» στην πλάτη για την καλή δουλειά που κάνουμε, ώστε να εξαφανιστούν οι αδικίες του κόσμου στον οποίο ζούμε. Όπως, καλή ώρα, ο ρατσισμός.

Αν θέλουμε όμως να είμαστε (ελικρινείς) απέναντι στον εαυτό μας, χρειαζόμαστε όντως αυτή τη μέρα για να μάθουμε τι συμβαίνει γύρω μας σε σχέση με τον ρατσισμό και τα στερεότυπα; Ζούμε σε μια εποχή που, παρά τα τεράστια

επιτεύγματά της σε κάθε τομέα που αφορά τον άνθρωπο και ό,τι σχετίζεται με αυτόν, η υποτίμηση και απαξίωση του ίδιου του ατόμου όχι μόνο δεν έχει εξαφανιστεί, όπως θα έπρεπε, αλλά **διογκώνεται (απειλητικά)** κάθε στιγμή που περνάει. Από το χρώμα του δέρματος, το φύλο και την σεξουαλική ταυτότητα κάποιου μέχρι τα κιλά του, την ηλικία του και τα ρούχα που φοράει, ο ρατσισμός είναι εκεί για να του φορέσει την ανάλογη ταμπέλα. Πολλές φορές βγαίνει από μέσα μας **(ασυναίσθητα)** και το χειρότερο είναι πως δεν μπορούμε καν να τον αναγνωρίσουμε. Για παράδειγμα μπορεί να καταδικάζεις το bullying στα παχύσαρκα άτομα, τη στιγμή όμως που θα πεις για μια κοπέλα (που τυγχάνει να είναι αδύνατη από φυσικού της) «απαίσια εικόνα, ας της δώσει κάποιος να φάει», συγγνώμη, αλλά γίνεσαι αυτόματα ένας από αυτούς που κατακρίνεις.

Το Center for WorkLife Law του Πανεπιστημίου της California διεξήγαγε πρόσφατα μια έρευνα χρηματοδοτούμενη από το National Science Foundation, με σκοπό να ανακαλύψει περισσότερα για τα στερεότυπα που είτε κρύβουμε είτε - **(ιδιαίτερα)**- δεν κρύβουμε όλοι μέσα μας και τα οποία συνήθως γίνονται κομμάτι του DNA μας από πολύ μικρή ηλικία. Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν, για να το θέσουμε ευγενικά, **αποθαρρυντικά**.

Σε γενικές γραμμές η έρευνα -με το όνομα «Double Jeopardy? Gender Bias Against Women of Color in Science» (Διπλό ρίσκο; Η φυλετική προκατάληψη ενάντια σε γυναίκες με διαφορετικό χρώμα δέρματος στην επιστήμη)- αποκάλυψε πως το 100% των επιστημόνων που έλαβαν μέρος στο πείραμα (60 στον αριθμό) έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με προκαταλήψεις και διακρίσεις.

Χαρακτηριστικά, οι αφροαμερικανές επιστήμονες δήλωσαν πως πολύ συχνά τις περνούν για καθαρίστριες. Περισσότερα από τα 3/4 των αφροαμερικανών γυναικών επιστημόνων που εξετάστηκαν από τους ερευνητές (500 μέσω online έρευνας και 60 μέσω αναλυτικών συνεντεύξεων) ανέφεραν πως αναγκάζονται να παρέχουν αποδείξεις των επαγγελματικών τους αρμοδιοτήτων και ικανοτήτων ξανά και ξανά. Και, φυσικά, η ατάκα «γύρνα στην κουζίνα σου και σταμάτα να μας κλέβεις τις επαγγελματικές ευκαιρίες» είναι κάτι που έχουν ακούσει οι περισσότερες, πάνω από μία φορές.

«Ο ρατσισμός είναι έγκλημα» δήλωσε ο Συνήγορος του Πολίτη πρόσφατα εν όψει της σημερινής ημέρας. «Οι προκαταλήψεις και ο φόβος δεν αποτελούν δικαιολογία. Άνθρωποι με αναπηρία, ηλικιωμένοι, με διαφορετικό σεξουαλικό προσανατολισμό ή ταυτότητα φύλου, με άλλη καταγωγή, χρώμα ή θρησκεία, είναι απλώς διαφορετικοί, και είναι όλοι άνθρωποι. [...]»

Ανακτήθηκε από https://www.huffingtonpost.gr/2015/03/21/story_n_6910118.html
(διασκευή)

Β. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των κειμένων 1 και 2 επιλέγουμε από τις παρακάτω φράσεις ή προτάσεις και υπογραμμίζουμε τη σωστή. Μονάδες (5×1=5)

1. Το **Κείμενο 1** αναφέρεται:

- α. στον σεξουαλικό ρατσισμό
- β. στον φυλετικό ρατσισμό και τις προκαταλήψεις
- γ. σε όλες τις μορφές ρατσισμού
- δ. στις προκαταλήψεις που αφορούν τις γυναίκες από την Αφρική.

2. Το **Κείμενο 2** αναφέρεται:

- α. σε όλες τις μορφές ρατσισμού
- β. σε όλες τις μορφές εκφοβισμού
- γ. στον φυλετικό ρατσισμό
- δ. στον ρατσισμό που σχετίζεται με το φύλο.

3. Σύμφωνα με το **Κείμενο 2**, στην έρευνα του Center for WorkLife Law του Πανεπιστημίου της California:

- α. τρεις στις τέσσερις αφροαμερικάνες επιστήμονες δήλωσαν ότι τις πέρασαν για καθαρίστριες
- β. όλες οι επιστήμονες υπήρξαν θύματα προκαταλήψεων και διακρίσεων
- γ. το 60% των επιστημόνων υπήρξαν θύματα προκαταλήψεων και διακρίσεων
- δ. στόχος ήταν η διερεύνηση όλων των μορφών ρατσισμού.

4. Σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του **Κειμένου 2**, στην εποχή μας:

- α. η υποτίμηση και απαξίωση του ατόμου αυξάνεται
- β. ο ρατσισμός μειώνεται
- γ. ο ρατσισμός περιορίζεται στο φύλο
- δ. η στάση προς τα αδύνατα άτομα δεν είναι ρατσιστική.

5. Ποια από τις παρακάτω φράσεις του **Κειμένου 2** αποδίδει το νόημα του **Κειμένου 1**;

- α. Όλοι έχουμε την ανάγκη να νιώθουμε καλά με τον εαυτό μας.
- β. Οι αφροαμερικανές επιστήμονες δήλωσαν πως πολύ συχνά τις περνούν για καθαρίστριες.
- γ. Οι προκαταλήψεις και ο φόβος δεν αποτελούν δικαιολογία για ρατσιστική συμπεριφορά.
- δ. Ο ρατσισμός πολλές φορές βγαίνει από μέσα μας και το χειρότερο είναι πως δεν μπορούμε καν να τον αναγνωρίσουμε.

Γ. α) Αντικαθιστούμε τις παρακάτω λέξεις που είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο με άλλες συνώνυμες, σύμφωνα με το νόημα του κειμένου. (Μονάδες 3 ×0,5=1,5)

αυτόματα

περνούν

αποτελούν

Γ. β) Αντικαθιστούμε τις παρακάτω λέξεις που είναι πλαγιασμένες στο κείμενο με άλλες αντώνυμες, που να αλλάζουν το νόημα του κειμένου. (Μονάδες 3 ×0,5=1,5)

εξαφανιστούν

διογκώνεται

αποθαρρυντικά

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Ο ρατσισμός δεν είναι καλό πράγμα. Εγώ τον ένιωσα το ρατσισμό στην Α' τάξη του Γυμνασίου. Επειδή ήξερα τουρκικά(,) όλοι νόμιζαν ότι είμαι από την Τουρκία. Οι περισσότεροι συμμαθητές μου δεν με φώναζαν με το όνομά μου (·) έλεγαν «ο Τούρκος». Πώς να το ξεπεράσω αυτό.(;)

(Διασκευασμένη μαρτυρία του μαθητή Σουκρήογλου Σουκρή ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <https://protases.wordpress.com>)

Δ. Στο παραπάνω Κείμενο 3 συμπληρώνουμε ή διορθώνουμε τέσσερα (4) σημεία στίξης που είναι απαραίτητα, αλλά ο τυπογράφος ξέχασε να τα σημειώσει. (Μονάδες 4 ×0,5 = 2)

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Έτος	Εισερχόμενοι μετανάστες	Εξερχόμενοι μετανάστες	Καθαρή μετανάστευση
1991	151.978	64.628	87.350
1992	110.334	52.389	57.945
1993	107.462	52.929	54.533
1994	86.959	46.813	40.146
1995	98.989	47.967	51.022
1996	95.585	54.628	40.957
1997	113.477	51.794	61.683
1998	116.411	60.119	56.292
1999	84.695	54.175	30.520
2000	109.251	46.993	62.258
2001	98.471	45.909	52.562
2002	67.220	39.378	27.842
2003	63.141	37.433	25.708
2004	66.871	38.041	28.830
2005	70.933	38.583	32.350
2006	63.094	38.368	24.726
2007	63.298	40.400	22.898
2008	66.529	43.044	23.485
2009	58.613	43.686	14.927
2010	60.462	62.041	-1.579
2011	60089	92.404	-32.315
2012	58.200	124.194	-65.994
2013	57.946	117.094	-59.148
2014	59.014	106.804	-47.790
2015	64.446	109.351	-44.905
2016	116.867	106.535	10.332

Πηγή: <http://www.statistics.gr/documents/20181/a0e3a66c-80a9-46ac-a6e5-ec57e748935b>

Ε. Με βάση τις πληροφορίες του ΚΕΙΜΕΝΟΥ 4 χαρακτηρίζουμε ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) τις παρακάτω προτάσεις. (Μονάδες 3Χ1=3)

1. Ο αριθμός των μεταναστών που ήρθαν στη χώρα μας το 2004 είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των μεταναστών που ήρθαν το 1991.
2. Ο αριθμός των μεταναστών που ήρθαν στη χώρα μας από το 1991 έως το 1996 ακολουθεί φθίνουσα πορεία.
3. Στη χώρα μας το 1991 έχουμε τον μεγαλύτερο αριθμό εισερχόμενων μεταναστών και το 2012 τον μεγαλύτερο αριθμό εξερχόμενων μεταναστών.

II. ΑΚΡΟΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Θα παρακολουθήσουμε ένα βίντεο για το γλωσσικό ζήτημα στην Ελλάδα. Το βίντεο δημιουργήθηκε και παρουσιάστηκε το 1976 και ό,τι αναφέρεται σε αυτό αφορά εκείνη την εποχή. Πριν την ακρόαση, διαβάζουμε προσεκτικά τις προτάσεις του παρακάτω πίνακα και, καθώς ακούμε, σημειώνουμε (+), εάν περιέχονται στην αφήγηση και (-), εάν δεν περιέχονται. (Μονάδες 2,5)

Δεν ξεχνάμε ότι θα χρειαστεί να τεκμηριώσουμε την απάντησή μας με τον πληρέστερο τρόπο, επομένως, καλό θα ήταν να κρατάμε σημειώσεις, καθώς ακούμε. (Μονάδες 2,5)

Θα παρακολουθήσουμε το βίντεο και δεύτερη φορά, οπότε θα έχουμε την ευκαιρία να διορθώσουμε ή να συμπληρώσουμε όσα σημειώσαμε. (Σύνολο: Μονάδες 5)

Πηγή: <https://archive.ert.gr/10366/> Διάρκεια: 6.30'

<p>ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι της ελεύθερης Ελλάδας δυσκολεύονταν να αποφασίσουν ποια γλώσσα θα χρησιμοποιούσαν στο Πανεπιστήμιο</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι «Οι δάσκαλοι της ελεύθερης Ελλάδας βρέθηκαν μπροστά σε ένα δίλημμα»</p>	+
---	---

<p>1. Ένας από τους σημαντικότερους πολέμιους της δημοτικής ήταν ο Κωστής Παλαμάς</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι</p>	
<p>2. Η Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης άρχισε πρώτη τις ενέργειες για την καθιέρωση της δημοτικής</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι</p>	
<p>3. Το Σύνταγμα του 1975 δεν παίρνει θέση σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι</p>	
<p>4. Η καθιέρωση της δημοτικής στην Αγροτική Τράπεζα επηρέασε αρνητικά τους υπαλλήλους και τους αγρότες</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι</p>	
<p>5. Πολύ γνωστοί ποιητές και πεζογράφοι έπαιξαν πρωταρχικό ρόλο στις προσπάθειες για την επισημοποίηση της δημοτικής</p> <p>Τεκμηρίωση: Στο κείμενο αναφέρεται ότι</p>	